

Bosjes van Verwey

Jelle van Dijk

Onlangs maakte Peter van den Berg mij attent op het bestaan van een klein natuurreservaat bij Schoorl dat de naam "Bosjes van Verwey" draagt. Wat speurwerk maakte duidelijk dat deze bosjes eigendom zijn van Landschap Noord-Holland (de tegenhanger van het Zuid-Hollands Landschap in Noord-Holland). Navraag bij Landschap Noord-Holland maakte duidelijk dat deze bosjes een legaat vormen uit de nalatenschap van 'onze' Jan Verwey. Jan Verwey overleed op 24 september 1981 en na het overlijden van zijn tweede echtgenote, mevrouw A. Kerdijk, kwam het bosje in het bezit van Landschap Noord-Holland (notariële akte van 20 juli 1982). Het terrein is kadastraal bekend bij de gemeente Schoorl onder nummer 2801 en meet 45,65 are (ruim 4500 vierkante meter, ongeveer een voetbalveld).

Op 12 augustus 2012 waren we in Alkmaar en we besloten bij Schoorl op zoek te gaan naar de Bosjes van Verwey. In de "Natuurgids van Noord-Holland", een uitgave uit 1995 van alle terreinbeherende instanties in die provincie, staat een kaart van het duingebied bij Schoorl, met daarbij ook een paar reservaatjes die buiten het eigenlijke duingebied liggen. Op die kaart zag ik de naam "Bosjes van Verwey" staan.

Na de auto geparkeerd te hebben ging de zoektocht verder te voet. Een fietspad en een wandelpad voeren hier door gemengd bos van eiken en dennen. Het eerste bordje dat ik zag, vermeldde: "Bosjes van Schermer". Het betreffende reservaatje bleek in beheer van Staatsbosbeheer te zijn. Dus nog maar even verder zoeken. Na een paar honderd meter was het gelukkig raak. Hier stond een bord met de naam "Bosjes van Verwey". Het ging om twee bospercelen aan weerszijden van de Dokter Heringalaan. Ik liep nog wat verder en stond opeens voor een kleine witte villa met een rieten kap. Dit huis kwam mij bekend voor van de foto die wij in ons Jan Verwey Archief hebben. Op die foto zit Jan Verwey in de achtertuin tezamen met de bekende biologen en nobelprijswinnaars Nico Tinbergen en Konrad Lorenz. Omdat er auto's voor de deur stonden nam ik aan dat er mensen thuis waren. Dat bleek inderdaad het geval te zijn. De huidige bewoners konden bevestigen dat dit inderdaad het huis van Jan Verwey was geweest. Zij waren de derde bewoners na het overlijden van mevr. Verwey - Kerdijk. Zij hadden het tuinhuisje laten restaureren aan de hand van oude tekeningen en ook het zomerhuis waarin jarenlang de zus van Jan Verwey had gewoond.

Jan Verwey kocht het huis in Schoorl in 1950 nadat hij in 1947 gescheiden was van Atie Senf, een dochter van de Noordwijkse kunstschilder Leon Senf. Edward Bonne, die een biografie over Jan Verwey voorbereidt, vertelde me dat de aankoop van dit huis op merkwaardige wijze verliep. Jan Verwey zocht een huis in Schoorl en toen hij de kleine villa aan de Dokter Heringalaan zag, leek hem dat wel een aardig onderkomen. Hij belde gewoon aan en vroeg de oude dametjes die daar woonden of ze bereid waren hun huis te verkopen, want dit was nou net het huis dat hij zocht! Spoedig hierna was de koop een feit. Hij betrok het huis met Hannie Kerdijk met wie hij vrij snel na zijn scheiding getrouwd was. Tot aan zijn pensionering in 1965 reisde hij vele malen op en neer tussen Schoorl en het Zoölogisch Station in Den Helder en later naar Texel toen het instituut daar verder ging als Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ).

Het vroegere woonhuis van Jan Verwey grenst aan de "Bosjes van Verwey" Deze bosjes bestaan vooral uit doorgesloten eikenhakhout met een gevarieerde struik- en bodembegroeiing. Het meest opvallend zijn de oude Oostenrijkse dennen waarin flink wat nesten van Blauwe Reigers zijn te zien. Aardig om in dit verband te vermelden is dat Jan Verwey na zijn vertrek uit Noordwijk korte tijd biologieleraar in Middelharnis is geweest. Hij bewoonde toen een kamer op een bovenverdieping die uitzicht bood op een kolonie Blauwe

Reigers. Vanuit zijn kamer maakte Jan talrijke aantekeningen over het broedgedrag van de reigers. In 1930 publiceerde hij zijn gegevens in een omvangrijk artikel in het tijdschrift *Zoologischen Jahresberichten* (jaargang 48: 1-120 Die Paarungsbiologie des Fischreihers). Ook hield hij hierover een lezing op een ornithologische congres in Kopenhagen.

In de tijd dat hij in Schoorl woonde zal hij ongetwijfeld vaak bij de Blauwe Reigers dichtbij zijn huis hebben gekeken. Edward Bonne deelde nog mee dat in strenge winters Verwey de reigers bij zijn huis voerde met vis die hij in Den Helder kocht. Gelet op de vele strenge winters in de jaren vijftig en begin jaren zestig moet hem dat een flink bedrag hebben gekost!